

โดย นายชัคพัฒน์ นัสการ

- Chief Thinking Officer, ThinkMate และผู้ก่อตั้งหลักสูตร The Magic Number
- กรรมการจรรยาบรรณ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายศุภกรวิทย์ นัสการ

Director of Communications, ThinkMate

การบัญชี ตอนที่ 3 กับความยั่งยืน

“Sustainability” is not just a “word” but a word is what creates “Sustainability”

ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่เรื่องของงบการเงินบัญชีกับความยั่งยืนเป็นครั้งที่ 3 ถ้ายังพอจำ 2 บทความที่ผ่านมาได้บ้างจะทราบว่าผมเคยถ่ายทอดแนวคิดและความสำคัญถึงบทบาทของคนบัญชี เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียให้ตระหนักถึงความสำคัญและเข้าใจถึงบทบาทต่อการขับเคลื่อนความยั่งยืน ตลอดจนการจัดการข้อมูลและการสร้างตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับมิติต่างการเงิน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดแนวทางในการขับเคลื่อนอย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละบริษัท

ในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาเราคงได้ยินคำว่า “ความยั่งยืน” กันบ่อยครั้ง จากหลายช่องทาง ในทางเดียวกัน คำว่า “Sustainability” ก็มีผลลัพธ์จากการค้นหาใน Google โดยคนทั่วโลกกว่า 2,120,000,000 ครั้ง แต่เมื่อพูดถึงการ “ลงมือทำ” และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น อาจต้องบอกว่าสวนทางกับความเป็นจริงอยู่น้อย เพราะยังมีผู้คนจำนวนมาก รวมถึงบริษัทอีกหลายบริษัทที่ยังไม่เข้าใจ และไม่มีการลงทุนในการดำเนินการต่อเรื่องดังกล่าวอย่างแท้จริง

“Sustainability” is not just a “word” but a word is what creates “Sustainability” ถึงเวลาแล้วที่เราจะเลิกมองว่า “ความยั่งยืน” เป็นแค่คำศัพท์หรือคำพูดที่สวยงาม แต่ภายใต้ความยั่งยืนยังมีอีกหลายประเด็นที่เราต้องร่วมมือ และลงมือทำ เพื่อสร้างให้ธุรกิจและโลกใบนี้เติบโตควบคู่กันอย่างสมดุล สามารถส่งต่อถึงคนรุ่นต่อไปในอนาคต ผมจึงอยากฝากคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีที่มีผลต่อความยั่งยืน รวมถึงศัพท์เกี่ยวกับความยั่งยืนที่ทุกคนควรรู้ในรูปแบบ A to Z of Accounting for Sustainability เพื่อเสริมมุมมองและเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนต่อไป

A to Z of Accounting for Sustainability

Assessment

จุดเริ่มต้นสำคัญของการทำเรื่องความยั่งยืนคือ การประเมินความพร้อมของบริษัทในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเด็นที่เหมาะสมกับ Core Business ทีมงาน องค์กรความรู้ เครือข่าย และที่ขาดไม่ได้คือเรื่องของการเงิน ทีมบัญชีจะเป็นหลักสำคัญในการประเมินมิติทางการเงินและการลงทุนเพราะเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลอย่างครบถ้วน

BCG Economy Model

โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความยั่งยืนแบบองค์รวมที่มุ่งไปในเรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 3 หลักการด้วยกัน ได้แก่ 1. เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) 2. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และ 3. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) โดยโมเดลดังกล่าวถูกนำมาใช้ในภาคธุรกิจ ซึ่งอาจจะมุ่งเน้นในบางหลักการหรือทั้งหมด ตลอดจนโมเดลดังกล่าวได้นำมาใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศอีกด้วย

CFO

ความคาดหวังที่มีต่อผู้นำด้านบัญชีและการเงินอย่าง CFO มีแนวโน้มสูงขึ้นซึ่งไม่เพียงแต่การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นหลัก แต่จะเป็นอีกบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับทาง CEO และ “C Financial O” อาจถูกมองในมิติใหญ่ขึ้นเป็น “C Future O” ก็ได้

Data insight

Skill set ที่สำคัญอีกหนึ่งเรื่อง ก็คือการวิเคราะห์ข้อมูลและสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาสร้างคุณค่าให้กับองค์กร หน่วยงานบัญชีการเงินถือเป็นคนที่ควบคุมข้อมูลหลักขององค์กร การเข้าใจในภาพรวมธุรกิจ การเห็นโอกาสทางธุรกิจ และการเห็นภาพเชื่อมโยงในทุกมิติของผู้มีส่วนได้เสียอย่างลึกซึ้ง มีดุลพินิจ และเห็นช่องว่าง จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจขององค์กรได้อย่างมีคุณค่าและสร้างความยั่งยืน

ESG Data

วันนี้ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการทำธุรกิจต้องเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทางการเงินการบัญชีอาจไม่ตอบโจทย์ในการดำเนินธุรกิจ การสร้างกลยุทธ์ และการความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูล ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Data) ข้อมูลด้านสังคม (Social Data) และข้อมูลด้านการกำกับดูแล (Governance Data) จึงเป็นข้อมูลที่ต้องจัดการ ได้รับการพิจารณาในการบันทึก และเก็บรวบรวม ตลอดจนการนำมาวิเคราะห์ และการเปิดเผยข้อมูลต่อไป

Financial statement to Sustainability Report

การเปิดเผยข้อมูลในประเทศไทย โดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียน มีแนวโน้มในการส่งเสริม และการบังคับใช้ให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนมากขึ้น ไม่เพียงแต่การจัดทำงบการเงินทั่วไป แต่ยังคงมีแนวปฏิบัติให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน เช่น ในรายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) บริษัทต้องเปิดเผยหัวข้อ “การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน” แม้ว่าจะไม่ได้บังคับว่าต้องมี Sustainability Report แต่ก็ยังมีหลายบริษัท โดยเฉพาะบริษัทที่มีนักลงทุนต่างประเทศ ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน จำเป็นที่จะต้องจัดทำรายงานดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามแนวมาตรฐานสากลต่าง ๆ เช่น GRI หรือ MSCI เป็นต้น

Greenwashing

คำนี้หากแปลตรงตัว คงแปลว่า “ฟอกเขียว” แต่หากแปลความหมายให้เกิดความเข้าใจขึ้น คือ การอ้าง หรือการบอกธุรกิจในการสร้างภาพลักษณ์ว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม แต่ความเป็นจริงอาจเป็นการให้ข้อมูลที่ไม่ครบ บิดเบือน หรือทำให้ผู้รับสาร/ ผู้บริโภคเข้าใจไปว่าสินค้าหรือบริการนั้นให้ความสำคัญกับความยั่งยืนจริง ๆ

Impact

ผลกระทบ คือ ผลที่เกิดต่อเนื่องจากการดำเนินธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นทั้งเชิงบวกหรือลบ ในมุมมองทางบัญชี ดูได้จากผลกระทบนั้นส่งผลต่อตัวเลขทางการเงิน มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของกำไรหรือไม่ แต่ผลกระทบในเชิงความยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องดูในมิติอื่น ๆ ประกอบด้วย

Human rights

สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยปราศจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ซึ่งในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ไม่ว่าจะเป็นการจ้างงาน แรงงานต่างชาติ การให้ดูแลเอาใจใส่พนักงาน การให้สิทธิ์ทางความคิดที่ไม่กระทบต่อการทำธุรกิจ หรือ ค่าตอบแทนอันเป็นธรรม

Joint network

การเข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานหรือเครือข่ายที่ขับเคลื่อนเรื่องความยั่งยืน จะช่วยให้บุคลากรในองค์กรได้เห็นแนวปฏิบัติ กรณีศึกษา และเข้าใจถึงเรื่องความยั่งยืนได้ดีขึ้น หน่วยงานที่ขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว เช่น SDG Move ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันไทยพัฒน์ เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (SDSN Thailand) เป็นต้น

KPI

เป็นสิ่งที่ควรมุ่งมั่นกับการประเมิน แต่สำหรับเรื่องของความยั่งยืนมีประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก อาทิ Green Supply Chain, Carbon Footprint, Energy, Diversity, Recycling Rate และอื่น ๆ อีกมากมาย ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ ดังนั้นการตั้งเกณฑ์ในการตรวจสอบ หรือชี้วัดความสำเร็จ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่าย ทุกแผนกต้องร่วมมือกัน ไม่เว้นแม้แต่ฝ่ายบัญชี การเงิน

Oversight

การกำกับดูแลจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะในองค์กร เริ่มมีการขับเคลื่อนไปในทิศทางความยั่งยืนมากขึ้น การสร้างวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องนี้ จึงมีความท้าทายอย่างมาก ส่วนมากจะเป็นรูปแบบ Tone from the top (โดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียน) หรือ CEO/เจ้าของกิจการที่ต้องเข้าใจ และมีความตั้งใจที่จะขับเคลื่อนเรื่องความยั่งยืน แล้วค่อยส่งต่อไปยังระดับผู้บริหาร และพนักงาน

Leave no one behind

“ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง” เป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญขององค์การสหประชาชาติ ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ในระดับสากล และเป็นความร่วมมือร่วมกันในหลายประเทศเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

Per

ต่อเนื่องมาจาก Measurement การกำหนดตัวชี้วัดต่าง ๆ จะมีความเกี่ยวข้องกับ Per (ต่อ) มากขึ้น และการวัดผลนั้น อาจเป็นทางการเงินกับการเงิน หรือการเงินกับไม่ใช่ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายพนักงานเฉลี่ยต่อคน จำนวนหน่วยการใช้ไฟฟ้าต่อคน รายได้จากการขายพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วต่อเดือน กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อกลุ่มธุรกิจ

Measurement

การวัดผลถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยประเมินผลสำเร็จว่าเป็นไปตามเป้าประสงค์หรือไม่ นักบัญชีและเจ้าของกิจการมักคุ้นเคยกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี การวัดผลทางธุรกิจประกอบด้วย 2 เรื่อง คือทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน ตัวชี้วัดที่ดีต้องสามารถระบุอย่างเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และกระตุ้นให้เกิดแรงขับเคลื่อนได้

Quality of life

วันนี้ในมุมผู้บริหารมองหาสิ่งที่มีคุณภาพต่อชีวิตมากขึ้น เช่นเดียวกันกับในมุมธุรกิจก็หา Value Proposition กลับไปยังผู้บริโภค ถ้าที่กล่าวคือการสร้างสมดุลระหว่างองค์กรกับภายนอก หากเป็นองค์กรกับภายในคือ วันนี้องค์กรได้สร้างความสมดุลของการทำงาน และการใช้ชีวิตของพนักงานอย่างไร ไม่ว่าจะเรื่อง Career Path ผลตอบแทน การพัฒนาองค์ความรู้ หรือเป้าหมายของชีวิตและการทำงาน อย่างไรก็ตาม อาจเกิดต้นทุน หรือต้นทุนแฝงระหว่างการดำเนินธุรกิจ องค์กรได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ พร้อมทั้งสร้างคุณภาพชีวิตในทุกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วหรือยัง

Net profit or Net positive

ไม่ผิดที่กำไรสุทธิ คือ การวัดผลที่สำคัญของทั้งนักลงทุนและเจ้าของกิจการเพื่อดูความสำเร็จทางการเงินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ หรือการวัดในเชิงความสามารถของบุคลากรในองค์กรสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพหรือไม่ แต่การวัดนี้ จะตอบโจทย์แก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ ได้รับความพึงพอใจ และไม่กระทบในมุมลบหรือไม่ ตัววัดนี้จะเรียกว่า “Net Positive”

Refuse – Reduce – Reuse – Recycle

เริ่มจากตัวคุณในการปฏิเสธที่จะรับ (Refuse) ลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ทั้งหมดนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยป้องกันการใช้ทรัพยากรอย่างไม่จำเป็น ลดมลภาวะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ถึงเวลาที่ทุกคนจะต้อง Rethink ร่วมกัน รวมถึงมุมมองของนักบัญชีที่จะช่วยสนับสนุนข้อมูลการลดต้นทุนและค่าใช้จ่าย

Vision

แนวโน้มการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรต้องมีการนำเรื่องความยั่งยืนไปมีส่วนร่วมในการจัดทำ ดังนั้น กรรมการ เจ้าของกิจการ CEO หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องถึงเวลาที่นำเรื่องความยั่งยืนไปประกอบกับการจัดทำกลยุทธ์ขององค์กร โดยการระบุนความเสี่ยง ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ประเด็นสำคัญ (Materiality) หรือโอกาสทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์องค์กร

Stakeholders Theory

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย คือ ทฤษฎีที่นำเรื่องผู้มีส่วนได้เสียมาพิจารณาเพิ่มในการทำธุรกิจที่อาจมีบางประเด็นของการทำธุรกิจแล้วมีผลกระทบ ซึ่งแนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้ประกอบในการวางกลยุทธ์องค์กร และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด และทำให้องค์กรเข้าใจบริบททางสังคมได้ดีขึ้น โดยไม่ได้มุ่งเน้นแต่มุมมองด้านกำไร และผลตอบแทนยังผู้ถือหุ้นเพียงอย่างเดียว

Workforce

กำลังคน หรือพนักงานทุกระดับขององค์กรคือหัวใจสำคัญต่อการขับเคลื่อนความยั่งยืน การสร้างความตระหนักและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้บุคลากรทุกคนเข้าใจและเกิดการมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของพนักงาน คุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในการทำงาน สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการบริหารจัดการค่าแรงอย่างเป็นธรรม ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการจัดการจากผู้นำในองค์กร

Triple bottom line (3Ps)

อีกหนึ่งแนวคิดที่ไม่ได้มองธุรกิจแค่การวัดผลจากกำไร (Profit) เท่านั้น แต่ยังมองถึงเรื่องสังคม สิ่งแวดล้อม (Planet) และมนุษย์ (People) ที่ควรได้รับจากการดำเนินธุรกิจเช่นกัน แนวคิดนี้ยังคงขยายถึงฝ่ายบัญชี และเจ้าของกิจการถึงการติดตามและการกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าว เพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายความยั่งยืนของแต่ละองค์กร

X

หากอักษรนี้ เปลี่ยนเป็นเครื่องหมายทางคณิตศาสตร์ จะหมายถึง “คูณ” การเพิ่มจำนวนเท่าตัวตามหน่วยที่ต้องการ จากผลงานวิจัยหลายชิ้นได้มีข้อบ่งชี้ว่าการใส่ใจในเรื่องความยั่งยืนมีผลต่อการดำเนินงานที่ดีขึ้น แนวโน้มการลงทุนจากภายนอกมีสูงขึ้น รวมทั้งโอกาสในการต่อยอดทางธุรกิจก็มีมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการมองภาพเพียงมิติเดียวอาจไม่เพียงพอ การมองเรื่องต่างๆ ในมิติที่เชื่อมโยงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญ

UN-SDGs

กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) ปี 2015 - 2030 โดยมีเป้าหมายหลัก 17 ข้อ 169 เป้าประสงค์ ซึ่งครอบคลุม 5P ได้แก่ People, Prosperity, Planet, Peace และ Partnership และในปัจจุบันการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และรายงานประจำปี ได้มีการเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายทั้ง 17 ข้อของ SDGs

You

เพราะ “ความยั่งยืน” ไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง แต่หมายถึงเราทุกคนบนโลกใบนี้ไม่ว่าคุณจะเป็นนักบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้บริหาร เจ้าของกิจการ หรือกรรมการ แต่ละคนต่างมีหน้าที่เพื่อรักษาโลกนี้ให้ยืนยาวที่สุด เพื่อเป็นหนึ่งในการขับเคลื่อนและส่งต่อไปยังลูกหลานต่อไป ทุกอย่างเริ่มได้จากตัวคุณ

Zero waste

อีกหนึ่งคำที่ได้ยินบ่อยไม่แพ้กัน “การลดปริมาณของเสียให้เป็นศูนย์” เริ่มทำได้จากการเข้าใจธุรกิจของคุณเอง เข้าใจกระบวนการ แล้วนำไปสู่การระบุกิจกรรมที่สร้างของเสีย ก่อนจะวางแผนและหาวิธีบริหารจัดการตั้งแต่ต้นน้ำ ถึงปลายน้ำให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งบัญชีก็มีส่วนช่วยในการสนับสนุนข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกระบวนการเหล่านี้ เพื่อสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง

Accounting for Sustainability

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับภาคธุรกิจ มาจากความร่วมมือหลายส่วน และส่วนสำคัญก็มาจาก “การบัญชี” เพราะเป็นส่วนงานที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นเรื่องการเงินและที่ไม่ใช่การเงิน ส่งผลต่อการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานต่าง ๆ ที่สามารถครอบคลุมในทุกมิติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญในการประสานงานกับทุกส่วนในองค์กร เพื่อเห็นภาพรวม และสามารถเปิดเผยข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจทั้งในเรื่องการหาแหล่งเงินทุน การร่วมทุน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การสร้างความเท่าเทียมกัน และการรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชน ฯลฯ

**“เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเกิดความยั่งยืน
วันนี้คุณในฐานะคนบัญชี
เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหาร เริ่มเข้าใจ
และลงมือทำเรื่องใดแล้วบ้าง?”**

...ติดตามเรื่องการบัญชีกับความยั่งยืนในฉบับถัดไป...

การบัญชีกับความยั่งยืน

หลักการ “ESG :
Environmental
Social Governance”

สถาบันไทยพัฒน์ ที่ได้ทำการประเมิน
บริษัทจดทะเบียนที่มีการดำเนินงาน
ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล

“เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”
(Sustainable Development
Goals: SDGs)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
มีการจัดให้มี “รายชื่อหุ้นยั่งยืน”
(THIS : Thailand Sustainability
Investment)

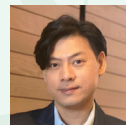
ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายพัฒนา
ที่ยั่งยืน (SDG Move) Dow Jones
Sustainability Indices (DJSI)
มาตรฐานการรายงานงานความยั่งยืนระดับโลก
GRI (Global Reporting Initiative)

โดย นายชคพัฒน์ นิสการ
Chief Thinking Officer, ThinkMate
และผู้ก่อตั้งหลักสูตร The Magic Number

นายศุภรวิวัฒน์ นิสการ
Director of Communications, ThinkMate

@tfac.family

www.tfac.or.th